

Przedmowa

Obecnie brakuje nowoczesnych opracowań monograficznych z farmakologii weterynaryjnej w języku polskim, co sprawia, że niektórzy dydaktycy zalecają zainteresowanym nauczanie wirtualne przez szukanie w internecie. O ile metoda ta może być skuteczna w pogłębianiu szczegółowych informacji, np. przy przygotowywaniu referatowych opracowań, o tyle w systematycznym nauczaniu wobec natłoku bieżących obowiązków lekarza i studenta weterynarii takie zabiegi są niewystarczające i bezprzedmiotowe.

Celem autora (podobnie jak w siedmiu poprzednich opracowaniach monograficznych) było nie tylko opisanie tego, co lek powoduje w organizmie, lecz przede wszystkim objaśnienie mechanizmów działania leku, sięgając – jeśli to tylko możliwe – do poziomu komórki, a nawet do jej wnętrza. Dzieło rozpoczyna wiadomości dotyczące historii farmacji, farmakologii ogólnej, zjawisk związanych z procesami regulacyjnymi i integrującymi czynności organizmu oraz funkcjami poszczególnych układów, po czym następują informacje obejmujące podstawy farmakologii stosowanej, czyli wskazania do stosowania leków w klinice, objawy ich działania, wzajemne interakcje oraz działania niepożądane. Tekst wzbogacono tabelami dawkowania u poszczególnych gatunków zwierząt oraz wykazami leków dopuszczonych do stosowania, ich postaci i opakowań. Na końcu wszystkich rozdziałów zamieszczono też pytania testowe dotyczące kompatybilności i interakcji leków oraz substancji stosowanych w klinice. Każdy rozdział zamyka bibliografia źródłowa, która ułatwia osobom zainteresowanym odnalezienie szczegółowych danych umożliwiających zgłębienie danego zagadnienia.

W tabelach i wykresach, tam gdzie to było możliwe, zamieszczono wyniki uzyskane eksperymentalnie. Duży nacisk położono na budowę chemiczną tych środków leczniczych, w odniesieniu do których poznanie zależności działania terapeutycznego od budowy chemicznej zwiększa zrozumienie działania leku. Pominięto natomiast – na korzyść wykresów lub diagramów – wiele struktur związków chemicznych stosowanych jako leki, jeżeli uznano, że znajomość ich budowy nie jest lekarzowi niezbędna.

Farmakologia, ze względu na jej interdyscyplinarny charakter, łączy w sobie różne działy nauk przedklinicznych (takich jak biochemia, fizjologia, patologia, genetyka, patofizjologia) i jest żywą dyscypliną nauki. Jako taka rządzi się swoimi oryginalnymi prawami. Jej znaczenie polega między innymi na tym, że nie tylko stanowi podstawę stosowania leków w terapii, ale również zajmuje się badaniem możliwości praktycznego zastosowania potencjalnych dla terapii substancji, określając ich wpływ na zjawiska zachodzące w komórce oraz czynności fizjologiczne, nawet wtedy gdy środki te nie znajdują zastosowania klinicznego.

W przedstawianej czytelnikom monografii autor w taki właśnie sposób ujął problematykę farmakologii weterynaryjnej, zdając sobie sprawę z trudności, jakie napotkał. W związku z tym oczekuje na słowa budującej krytyki, które można kierować na adres Wydawnictwa.

Specjalne podziękowania za ogromną pomoc i rady autor kieruje do uznanych autorytetów w zakresie przedmiotu, a także do pierwszej doktorantki i studentów, którzy brali udział w napisaniu tego dzieła.

Bogdan Feliks Kania